

رقابت پذیری، ضرورتی برای بقا

< سیدمهدی طیب‌زاده

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان

معرفی و توسعه شاخصی برای سنجش میزان آمادگی کشورها در مواجهه با تغییر تکنولوژی عظیم در جریان، پرداخته است. با این نگرانی جدی مجمع جهانی اقتصاد از تغییرات شگرف تکنولوژی و عقبماندگی بسیار زیاد کشورهایی که توان مواجهه با این تغییرات را نداشته باشند، معلوم می‌شود ما چه وضعی خواهیم داشت و چه بر سر بنگاه‌هایمان خواهد آمد. آیا ما بر اساس این شاخص که ساختار تولید «اندازه پیچیدگی تولید» و محرک‌های تولید «شامل تکنولوژی (فرآوری)، سرمایه انسانی، تجارت جهانی و سرمایه‌گذاری، چارچوب پیشنهادی، منابع پایدار و محیط تقاضا» را در صد کشور ارزیابی می‌نمایند، کجای لیست قرار می‌گیریم و شاید در این صد کشور جایی نداشته باشیم.

با پی بردن به وضعیت آینده، جهت‌گیری‌های اقتصادی و توان رقابتی روزافزون کشورها چنان چه با روند فعلی ادامه دهیم کاملاً از صحنه رقابت حذف می‌شویم، پس باید چاره‌اندیشی نمود و همسو با تحولات جهانی در افزایش توان رقابت‌پذیری بنگاه‌های استان بکوشیم و به مفهوم جدید رقابت‌پذیری توجه نماییم.

رقابت‌پذیری؛ توانایی افزایش سهم بازار و یا سوددهی و ماندن در صحنه رقابت جهانی، برای دوره طولانی است، پس افزایش سهم از بازار همراه با سوددهی و حفظ شرایط رقابت‌پذیری باید سرلوحه کار باشد. در همین راستا مرکز توسعه رقابت‌پذیری در اتاق بازرگانی کرمان با رویکرد بخش خصوصی و به‌منظور تحلیل و ارزیابی فعالیت‌های ملی، بین‌المللی و منطقه‌ای و ارزیابی شاخص‌های رقابت‌پذیری و تحلیل شاخص رقابت‌پذیری کشور و استان افتتاح گردیده و امید است که بتواند اقتصاد استان را از حالت کاملاً غیررقابتی و غیر بهره‌ور مبتنی بر تجارت مواد خام به اقتصاد رقابت‌پذیر متمایل نماید. راه درازی در پیش است، اما با درک اهمیت موضوع و تلاش همه تصمیم سازان، تصمیم گیران، مدیران و بنگاه‌ها، می‌توان امید داشت که این حرکت آغاز شود.

در هیاهوی مسائل ریزودرشت و نابسامانی اوضاع برای فعالان اقتصادی، موضوع بسیار مهمی مغفول مانده است و همواره طی سالیان گذشته به دلیل ناپایداری وضع کسب‌وکار از آنجا که مفهوم و ماهیت عمیق داشته و مستلزم برنامه‌ریزی و صبر و حوصله برای تحقق می‌باشد، قربانی برنامه‌های کوتاه‌مدت و تصمیم‌گیری در شرایط اضطرار و بحران شده است، آن مفهوم چیزی نیست جز «رقابت‌پذیری». این در حالی است که مهم‌ترین عامل کلیدی موفقیت بنگاه‌های اقتصادی اعم از صنعتی، کشاورزی، تجاری، خدماتی و ... ارتقاء توان رقابتی آنهاست. غفلت از این موضوع، حرکت در تاریکی و تسلیم در قبال روزمرگی است که عقبماندگی مزمن و تاریخی اقتصاد را تشدید می‌نماید؛ بنابراین برای آن‌که به سطح قابل‌انتظاری از توسعه برسیم باید رقابت‌پذیری را به‌عنوان عامل توانایی کشور، استان و بنگاه‌ها در تولید کالا و خدمات برای ارائه در بازار بین‌الملل و ارتقاء سطح درآمد شهروندان مدنظر قرار دهیم؛ چرا که توان حضور پرچم و سودآور در بازارهای بین‌المللی و نیز افزایش سطح معیشت و رفاه مردم نتیجه رقابت‌پذیر کردن اقتصاد است.

در گزارش‌ها آمده است که ارزش هر تن کالای وارداتی پنج برابر کالای صادراتی کشور است و این نشان‌دهنده صادرات بر پایه مواد خام است که استان کرمان در این مورد به مراتب وضعیت بدتری دارد. پس از بُعد حضور در بازارهای بین‌المللی وضعیت نامطلوب است. به‌نظر می‌رسد که در استان رقابت‌پذیری مفهوم ناشناختنی است و جایی در تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها ندارد و نتیجه آن شده که به دلیل عدم توانمندی بنگاه‌ها در افزایش توان رقابتی، به‌مرور از صحنه رقابت حذف می‌گردند که جبران آن در آینده نزدیک بسیار دشوار خواهد بود.

اوضاع از این، فاجعه‌آمیزتر خواهد بود که بدانیم مجمع جهانی اقتصاد در گزارش آخر خود در سال ۲۰۱۸ بانگرانی در خصوص رقابت‌پذیری در موضوعی به‌عنوان «آمادگی برای آینده تولید»، به